

hitekto. V mnogih primerih prihajamo tudi do take dokumentacije, ki ne vzdrži ocene in pregleda na pristojnih organih: primeri v industrijski coni ali pa pristojne organizacije kasnije z izdelavo že naročene dokumentacije: primer Stare Šiške.

Zaradi kopičenja takih primerov in neučinkovitosti organov, ki bi prvenstveno morali čuvati urbanistični red in disciplino, se porajajo vedno novi zahtevki po modifikacijah. Niso redki primeri, da licitirajo zemljišče za eno gradnjo, investitorji pa hočejo graditi drugačen objekt. Pri takem načinu poslovanja so oškodovani ostali interesenti za gradnjo, kateri niso uspeli na licitacijah. Takšni primeri povzročajo konfliktno situacijo med investitorji, družbenimi organi, skladom in službo, ki opravlja posle za sklad.

Posebno v zadnjem letu je nastal velik manjko lokacij za stanovanjske potrebe. Eden izmed vzrokov za manjko je počasnost pri izdelavi urbanističnih načrtov. Dolgoročneje planiranje v tej smeri onemogoča posamezni pojavi, ki spremljajo posege sklada. Docela nemogoče je, da bi sklad lahko planiral in kvalitetno načrtoval svoje delo vsaj za obdobje nekaj let, kajti njegova sredstva padajo pod vpliv inflacijskih teženj. Temu je vzrok v višjih tarifah, ki jih plačuje sklad za storjene usluge in zaradi zviševanja cen v gradbeništvu. Stalno zvišujejo odškodninske zahteve pri pripravi zemljišč. Planiranje, ki ga lahko opravimo le na podlagi izključnih cen za posamezne kareje, že zdavnaj ni realno, kajti v dveh letih je moral sklad prenesti za posamezna dela tudi do 60 % povišanje cen. Problem zviševanja stroškov priprave stavbnih zemljišč bo slej ko prej ostal še odprt in ogrožal likvidnost sklada, ki je bil do sedaj visoko aktiven in vedno sposoben nositi svoje obveznosti.

V bodoče bomo morali več razmišljati o bolj pridobitnih načinih vlaganja sredstev, s katerimi razpolaga sklad. Tako bomo lahko obdržali vsaj realno vrednost teh sredstev. Zemljiška renta je drugi moment, ki vpliva na zmanjševanje sredstev sklada. Kljub resolucijam, ki so izključevale rento iz okvirov našega gospodarstvenega sistema, je renta dejavnik, s katerim moramo računati.

Navajam samo primere te rente: na istem področju, kjer velja izključna cena kareja, ki ga je pripravil sklad ca. 15,00 din za m², prodajajo privatne parcele po 70,00 din za m², pri tem ni vračunan niti prometni davek, niti priprava zemljišč, ki je vsebovana v izključnih cenah sklada. Lastniki zemljišč na ta način bogate na račun družbe, ki je v bližino njihovih zemljišč pripeljala potrebne komunalne vode in naprave. Na tak način posredno tudi podpiramo črno gradnjo. V večini primerov navajajo v kupnih pogodbah o prodaji zemljišč nižje zneske za plačilo kupnine od dejanskih tako, da istočasno zajema občina tudi nižje davščine od prometa nepremičnin, kot pa bi jih lahko.

Demokracija sprejemanja urbanističnih načrtov in zazidalnih načrtov pomeni za sklad velik finančni napor. Če ocenjujemo samo počasnost postopkov sprejemanja teh načrtov lahko ugotovimo, da izgubljamo od naročila pa do realizacije oziroma potrditve načrtov najmanj 3 leta. Postopek za pridobitev te dokumentacije bi morali skrajšati najmanj na dobo enega leta. Učinkovitost takih načrtov in programov je vedno omejena, ker se v času sprejemanja načrtov pojavi že cela vrsta črnih gradenj, ki zavirajo urbanizacijo na področjih, za katere pripravljamo dokumentacijo. Ni slučaj, da smo pri takih akcijah izgubili že milijonska sredstva. V najkrajšem času bomo morali doseči prepoved gradnje in parcelacije na posameznih karejih, ki so zanimivi za stanovanjsko in poslovno gradnjo.

Naloge, ki jih je letos sklad pričel pospešeno izvajati, so bile poleg nadaljevanja del v soseski S-6 in Kosezah tudi prenova Šiške; v prvi fazi Stare cerkve. Težave, ki nastopajo na tem področju so bolj subjektivnega značaja — problemi cenitev in cenilcev ter omejitve v obsegu pripravljanih zemljišč zaradi neresenih imovinskih vprašanj. To lahko vodi do odškodninskih zahtevkov investitorjev zaradi nepravilnih izročitev zemljišč. Finančni problem na tem področju predstavlja graditev nadomestnih stanovanj zaradi zviševanja gradbenih cen in obrtniških storitev.

Smatram, da je napočil čas za resnejšo debato v okviru vseh zainteresiranih za izdajo predpisov o pravični odškodnini. Neurejenost tega področja povzroča nenehni pritisk na sredstva sklada in investitorjev ter istočasno povzroča porast cen stanovanjskih in drugih površin.

— Sklad predstavlja danes enega izmed največjih investitorjev stanovanjske izgradnje v Ljubljani. Že sedaj so v namene nadomeščanja

stanovanj — zgolj najemniška stanovanja, vložena milijardna sredstva. Po programu za naslednjih nekaj let bi se morala ta sredstva vsaj stokratno povečati, zlasti, če računamo na bližajočo prenavo Stare Šiške. Naloga Sklada je težavna zlasti, ker se mu sredstva, vložena v najemniška stanovanja, ne vračajo, z njimi gospodarji podjetje »DOM« tako, da sklad do sedaj ni participiral niti na delu najemnine, ki bi mu kot dejanskemu lastniku stanovanj pripadala.

— V svoji šestletni življenjski dobi je sklad investiral v pripravo zemljišč nad 4.727 milijonov dinarjev v komunalne naprave — kolektivne potrošnje pa nad 2.296 milijonov dinarjev.

Na področju vlaganj v individualne komunalne naprave je Sklad prenehal s svojo investicijsko dejavnostjo, ker je ta sovpadla z dejavnostjo drugih, za to pristojnih komunalnih delovnih organizacij. V letu 1969 je izpolnil samo stare, že sklenjene pogodbe, medtem ko je bilo v prejšnjih letih vloženo v te namene nad 2.227 milijonov din. Takšne naložbe Sklada so bile mogoče samo s težkim in prizadevnim delom organizacije za urejanje zemljišč.

— Lani je sklad dosegel planirane dohodke v višini 70 % od 6 milijard. Kljub manjši realizaciji, ki so jo povzročili prevzemniki zemljišč z zavlačevanjem plačil po pogodbah, je sklad zaključil poslovno leto z visokim pozitivnim saldonom 1.302 milijona. Nikakor pa ne moremo biti zadovoljni z realizacijo stroškov priprave zemljišč v višini 40 % od planirane, kar je posledica že prej omenjenih pomanjkljivosti z dobavljanjem urbanistične dokumentacije ter pravnim urejanjem pravice uporabe na zemljiščih in stavbah, predvidenih za sanacijo oziroma odstranitev.

Smatram, da lahko sklad opravi zadovoljivo svoje naloge le v primeru rešitve nekaterih problemov objektivne narave v zvezi z urbanizacijo, odškodninami in razlastitvami, ter tako posveti več svojih sredstev, ki so sedaj vezana, za nabavo novih zemljišč in pripravo teh, ne nazadnje pa tudi za investicije v najemniška stanovanja.

Bojan ŠTULAR

Priznanja OF

OB 25. OBLETNICI osvoboditve so bila v Ljubljani prvič podeljena srebrna priznanja OF. Priznanja so prejeli občani naše občine, ki so predano in požrtvovalno delali med vojno in po osvoboditvi v družbeno političnih organizacijah. Predloge za priznanja so zbrale krajevne konference SZDL, priznanja pa je podelila posebna žirija pri mestni konferenci SZDL Ljubljana na svečani seji 8. maja t. l. na Magistratu.

V prihodnje bodo podeljevali priznanja OF vsako leto na dan njene ustanovitve. Srebrna priznanja OF so prejeli naslednji Šiškarji:

1. Miljutin Ajdič, KS Šercerjevo
2. Minka Brecljnik, KS Dravljje
3. Alojzija Dobravc, KS Šmartno
4. Ana Dolgan, KS Milan Majcen
5. Dolfka Jovičević, KS Zg. Šiška
6. Viktor Korenčan, KS Dravljje
7. Marija Krivec, KS Šercerjevo
8. Marija Lampič, KS Zg. Šiška
9. Jože Okršlar, KS Dravljje
10. Francka Selan, KS Dravljje
11. Anton Strumbelj, KS Zg. Šiška
12. Terezija Traven, KS Hinko Smrekar
13. Jernej Urbanija, KS Šercerjevo
14. Albin Vipotnik, KS Dravljje
15. Pavle Zibelnik, KS Podutik
16. Tone Zupančič, KS Dravljje

Uredništvo Javne tribune vsem iskreno čestita!

Kam s telesno kulturo?

OD LETA 1963 do leta 1968 je bila vsa gradnja v šolstvu usmerjena k pridobivanju novega učnega prostora. Za telovadnice je vedno primanjkovalo denarja. Tako so bile zgrajene nove šole brez telovadnic v Vodica, v Preski, v Smedniku in v soseski 6, kjer imamo staro šolo Valentina Vodnika ter pravkar zgrajeno novo šolo, ki je vključno s staro šolo ostala brez telo-

vadnice. Brez ustrezne telovadnice je tudi osnovna šola Zvonka Runka, ki bi potrebovala celoten prizidek z dodatnimi učnimi prostori. Prav tako je brez ustrezne telovadnice tudi osnovna šola Franca Rozmana-Staneta v Šentvidu ter štiri podružnične šole, katere potrebujejo ustrezne manjše telovadnice.

Od 15 osnovnih šol imajo ustrezne telovadnice le tri šole in sicer Riharda Jakopiča, Hinka Smrekarja ter osnovna šola Alojza Kebeta.

V Vodica, bo potrebovala šola razen telovadnice tudi ustreznimi prizidek, ki bi zagotovil šoli pridobitev potrebnih učnih prostorov ter prostorov za varstvo.

Pomanjkanje učnega prostora že sedaj opazimo na šoli Alojza Kebeta ter na osnovni šoli Hinka Smrekarja. V petletni program gradnje varstvenih in šolskih objektov bo treba vključiti tudi nadgradnjo obstoječega šolskega objekta osnovne šole Hinka Smrekarja ter programirati gradnjo nove šole na področju Vižmarje-Brod, Kosezah in Daveljski gmajni. Intenzivna stanovanjska izgradnja narekuje gradnjo nove šole tudi na območju krajevne skupnosti v Pirničah.

V. K.

Problem ostaja odprt

VEDNO glasneje se čuje plat zvona za otroško varstvo v Šiški. V razdobju od leta 1963 je bil zgrajen nov vrtec v soseski 6 in prizidek k vrtcu Rezke Dragarjeve v Šentvidu. Za potrebe varstva predšolskih otrok pa je bilo odkupljenih in ustrezno adaptiranih še trije stanovanj za vrtec Andersen, dve stanovanj za potrebe vrtca v Spodnji Šiški, dva prostora za vrtec Litostroj ter trije prostori za vrtec Rezke Dragarjeve v Šentvidu.

Danes je vključeno v šestih prenatrpanih vrtcih 1400 predšolskih otrok, čeprav znašajo kapacitete vseh naših vrtcev le 838 otrok; neresenih vlog za sprejem pa je 1099.

Položaj predšolskega varstva pa je mnogo bolj kočljiv, kot kažejo skopi podatki. Upoštevati je treba namreč, da se veliko mater z majhnimi otroki odpravlja na delo že v ranih jutranjih urah, da bi oddale otroke v varstvo v Centru ali na Viču, od koder se potem odpravljajo na delo. Odveč bi bilo govoriti o psihični prizadetosti vseh teh mater in tudi otrok ter o tem, da se take matere ne vključujejo sproščeno in zbrano v 8-urno delo. Mnoge matere so zaradi prenatrpanosti vrtcev prisiljene oddajati otroke tudi v tako imenovano »črno varstvo«, kjer plačujejo za varstvo svojih otrok od 30 do 60 tisoč starih dinarjev.

Letos bomo pridobili prizidek k vrtcu Milana Majcna, ob Kebetovi ulici pa se bo pričel graditi nov vrtec s kapaciteto 220 otrok. Odprto bo ostalo vprašanje dveh novih vrtcev v soseski 6, gradnja novega vrtca, oziroma razširitev sedanjega vrtca Litostroj, ter gradnja novega v Šentvidu in na področju Vižmarje-Brod. Nedolžljivo bo treba zagotoviti štiri nove vrtce. Do leta 1976 pa bi bilo treba v okviru 5-letnega programa realizirati tudi gradnjo novega vrtca na območju Kosez in Draveljske gmajne, na območju Medvod ter na območju Podutika.

V. K.

Združena tekstilna tovarna Vižmarje-Medvode

Bombažna tkalnica Vižmarje

čestita ob 20. obletnici delavskega samoupravljanja in 25. obletnici osvoboditve vsem občanom in priporoča svoje izdelke.